PRACTICE DICTATION

A társadalmak akkor teremtik meg a valódi növekedés feltételeit, amikor innovációba, oktatásba és infra/struktúrába fektetnek. Ez csökkenti az infláció kialakulásának valószínűségét, mert a növekvő kereslettel növekvő

kínálat áll szemben. A termelékenység és a stabilitás közötti kapcsolatot nem lehet túlértékelni. Az infláció nemcsak gaz/dasági döntésekből, hanem természeti korlátokból is fakadhat. Amikor a természeti erőforrások szűkössé válnak vagy a

1. min 163 syllmin

termelést környezeti tényezők nehezítik, az árak emelkednek. A fenntartható fejlődés és az erőforrások felelős fel/használása támogatja az árstabilitást. A hoszszú távú jólét nem attól függ, milyen gyorsan nő a gazdaság, hanem hogy milyen szilárd

alapra épül. Így a környezet is szerepet játszik az infláció alakulásában.

1. min 35 seconds 108 syll/min

COMPETITION TEXT

SECTION C

Infláció akkor kezdődik, ha a pénz vagy hitelmenynyiség gyorsabban nő, mint az árutermelés és a szolgáltatások, de a gyöke/re ennél sokkal mélyebbre nyúlik. Az infláció függ az emberek elvárásaitól és félelmeitől. Amikor az emberek áre-

melkedést várnak, megváltoztatják a viselkedésüket, és ha sokan ugyanazt teszik, az elvárások valósággá válnak. A növekvő/ költségek miatt a vállalatok árat emelnek, és kicsit még jobban, hogy az új árak fedezzék a jövőbeli drágulást is. Ugyanak-

1. min 163 syll/min

kor a munkavállalók magasabb bért kérnek saját pénzügyi helyzetük védelmében. Így önfenntartó ciklus jön létre. Ez a dinamika jelzi, hogy az in/fláció nemcsak mechanikus jelenség, hanem az emberi viselkedés része, ezt éppúgy vezérlik érzelmek, mint információk. Amikor az emberek

már nem bíznak a pénz jövőbeli értékében, próbálják megvédeni magukat, ezzel gyorsítják az instabilitást. A növekvő inflációról szóló/ beszéd gyakran csendben indul el. Például az infláció nem jegybanki bejelentéssel kezdődik, vagy nem látható esemény eredménye. Az emberek na-

2. min 184 syll/min

pi rutinjának eredményeként kezd nőni, mikor döntéseiket egyre inkább az inflációs várakozások alakítják, és a megfizethetőség megítélése/ lassan megváltozik. Eközben a megélhetési költségek gyorsabban kezdenek emelkedni, mint a bérek. Az infláció nemcsak a közgazdászokat és a pénzügyi szak-

értőket érinti. Valójában minden háztartást, céget és egyént elér, akinek stabilitásra van szüksége, hogy előre tervezhesse a tevékenységét. Hat a mun/kavállalók, megtakarítók és befektetők döntéseire. Formálja a biztonságérzetet is, amely öszszetartja a közösségeket. Az infláció nemcsak áremel-

3. min 205 syll/min

kedés. Függ a pénz értéke és a bizalom közötti kényes egyensúlytól is. A pénz értéke azon a közös hiten alapul, hogy másnap is ér valamit, és tisztességes árfolyamon va/lós dolgokra cserélhető. Ha ez a hit gyengül, a társadalmak elbizonytalanodnak. Ez a jelenség gyakran nem rögtön észlelhető. Az emberek folytatják rutinjukat, de a bizalmuk el-

halványul. Idővel az infláció gazdasági jelenségből társadalmi tapasztalattá válik. Az emberek másként értékeik a pénzt, a munkát és a méltányosságot. Az infláci/ó a társadalmi egyensúlytalanság jele is, amikor a társadalmak kevesebbet termelnek, mint amenynyit szeretnének. Ha a fogyasztás gyorsabban nő a termelékenységnél, a gazda-

4. min 226 syll/min

ság a valós kapacitását meghaladóan bővül, és ez emelkedő árakban jelenik meg. A növekedésnek valós termelésen kell alapulni, nem csak gazdasági optimizmuson. A következ/mények az élet minden területét érintik. A dolgozó, akinek a bére egyre kevesebbet ér havonta, nemcsak anyagi kárt, de kontrollvesztést is átél. A nyugdíjas, aki évtizedekig gyűjtögetett,

megtakarításai értékvesztését látja. A kisvállalkozás nem tudja a növekvő költségek miatt elég gyorsan emelni az árait, a túléléséért küzd. Ezek a tapasztalatok frusztrációt/ szülnek, ami bizalmatlansággá válhat a pénzzel, az intézményekkel, sőt akár más emberekkel szemben is. Így az infláció több lesz, mint gazdasági probléma, társadalmi és erkölcsi kihívássá válik.

5. min 247 syll/min

SECTION B

Az infláció csendben újraosztja a vagyont a bérből élőktől a tőkével vagy más pénzvagyonnal rendelkezőkhöz. Ez jogalkotás vagy nyilvános vita nélkül történik, ezért különösen káros. Az árak egyenlőtlen e/melkedése miatt a legkevesebb lehetőséggel rendelkezők viselik a legnehezebb terhet. A legtöbbet a fix jövedelmű emberek veszítik, vagy akiknek nincs növekvő értékű vagyonuk. Nő a társadalmi egyen-

lőtlenség, ami önkényesnek tűnik, és ez gyengíti a méltányosság érzetét. A bizalom gyengülésével nő a kísértés a gyors gazdasági döntésekre. De az infláció megfékezésének leghatékonyabb módjai rit/kán gyorsak, fegyelmet kívánnak a vezetőktől és türelmet a polgároktól. Az infláció megfékezése gyakran kiadáscsökkentést és hitelszűkítést jelent. Ezek az intézkedések kellemetlenek lehetnek, különö-

6. min 271 syll/min

sen, ha az emberek amúgy is nyomás alatt vannak. A nemcselekvés kisebb kényelmetlenség, mint a cselekvés elmulasztásának hoszszú távú költsége. Ha magas infláció szerepel a várakozásokban, akkor annak megfordítása sokkal/ több munka. A történelem azt mutatja, hogy a stabilitás helyreállítása mindig nehezebb, mint a fenntartása. Ha az emberek bizonytalanok, gyakran védekeznek, gyorsabban költenek, kevesebb készpénzt tartanak, próbálják óvni, amijük van.

Akik félnek a növekvő költségektől, előbb emelnek árat, mint kellene. A kormányok a közvélemény nyomására próbálhatják enyhíteni a helyzetet a költések vagy támogatások növelésével; ez viszont növeli az összkeresle/tet. Mindezen lépések magukban észszerűnek tűnnek, de együtt erősítik a csökkenteni kívánt jelenséget. Ha a gazdaság stabil, az emberek hoszszú távra tervezhetnek, megtakaríthatnak, oktatásba fektethetnek, vállalkozást fejleszthet-

7. min 295 syll/min

nek, vagy nyugdíjra készülhetnek. Ha gyorsul az infláció, a jövő bizonytalanná válik, a hoszszú távú tervek merésznek tűnnek, a rövid távú megoldások kezdik uralni a döntéshozatalt. Ez a szemléletváltás gyengíti a termelékenységet, mert az in/novációhoz és növekedéshez a jövőbe való befektetésre való hajlandóság kell. Az infláció így nemcsak a vásárlóerőt, hanem a jövő lehetőségeibe vetett hitet is csökkenti. Az infláció gazdasági okai régiónként má-

sok. Egyes országokban az infláció túlkereslettel, máshol az alapvető áruk hiányával vagy az ellátási láncok zavarával kezdődik. Az import nyersanyagoktól függő gazdaságokban az inflációt külső nyomás, például globális kereskedelmi/ változás vagy árfolyam-ingadozás is okozhatja. Olyan régiókban, ahol a termelés szabályozatlan, az infláció belső termelési hatékonytalanságból eredhet. Általában az infláció ott jelenik meg, ahol gyenge a gazdaságba vetett biza-

8. min 319 syll/min

lom. Az infláció nem ismer országhatárokat. Például az energia, nyersanyag vagy szállítási árak változása az egyik országban a többire is gyorsan hat. Egy aszály a világ egyik részén máshol is emelheti az élelmiszerárakat. A pénzpiaci változá/sok gyorsan terjednek a nemzetközi hálózatokon keresztül az országok között. E kölcsönös függés miatt egyetlen társadalom sem tud teljesen elszigetelődni az inflációs nyomástól. Ez rávilágít a nemzetek közötti együttműködés fontosságára. A közös problé-

mák közös stratégiát és fegyelmet igényelnek. A nemzetközi pénzpolitika, a kereskedelemszabályozás és a válságkezelés összehangolása elengedhetetlen az infláció hatásainak hatékony enyhítéséhez. A józan gazdaságpolitika technikai/ szakértelmet és intézményi bizalmat igényel. A jegybankok módosíthatják a kamatlábakat, kezelhetik a likviditást és kommunikációval befolyásolhatják az emberek várakozásait. Ezen intézkedések hatása attól függ, menynyire tartják őket hiteles-

9. min 343 syll/min

nek. Az emberek magatartása attól függ, elhiszike, hogy a döntéshozók elkötelezettek a stabil gazdaságpolitika iránt. Ha megrendül a bizalom, gyengül a politika hatékonysága. A hitelesség helyreállítása időbe telik, és következetes, átlátható cselekvést i/génye l. A döntéshozóknak el kell magyarázniuk, hogy miért szükségesek egyes inflációcsökkentő intézkedések, még akkor is, ha ezek az intézkedések népszerűtlenek. Bár az infláció megfékezése ritkán kap nyilvános elismerést, a vezetőknek etikusan és következetesen kell

eljárniuk. A döntéshozóknak olyan intézkedéseket is meg kell tenniük, amelyek kellemetlenek ugyan a polgárok számára, de szükségesek a stabil gazdaságpolitikához, hogy az infláció átmeneti zavar legyen, ne váljon elhúzódó válsággá. Az emberek erősítik a gazda/sági stabilitást, ha fegyelmezettek, takarékoskodnak, megfontoltan költenek, és spekuláció helyett tetteik célja a termelékenység. Ezért létfontosságú az oktatás, mert az emberek értik, hogy alakul ki az infláció, kevésbé hagyják, hogy félelem vagy pletykák irányítsák döntéseiket.

10. min 367 syll/min

SECTION A

Az infláció emléke az árstabilitás viszszatérése után még sokáig hat a társadalmakra. Akik átélték a magas inflációt, gyakran óvatosabb pénzügyi magatartást tanúsítanak. Többet takarítanak meg, óvatosabban fektetnek be, és a stabilitást inkább tapasztalat, mint gazdasági elő/rejelzések alapján ítélik meg. Egyrészt az óvatosság egészséges jelenség lehet, ami a jövő generációit a gazdaságpolitikai egyensúly fontosságára emlékezteti. Másrészt az emlékek elhalványulhatnak. Ha javulnak a körülmények, nő a bizalom és a kockázatvállalási kedv. Ha az

óvatosság helyét túlzott optimizmus veszi át, viszszatérhet az infláció. Ez a ciklus jelzi, hogy a stabilitás nem állandó, folyamatosan fenn kell tartani. Az árstabilitás megőrzése állandó figyelmet, következetes politikát és társadalmi elköteleződést igényel. Az infláció nemcsak a gaz/daságot, hanem a politikai légkört és a társadalmi kohéziót is érinti. Az emelkedő árak gyengíthetik nemcsak a pénzbe, hanem tágabb értelemben az intézményekbe vetett bizalmat is. Az emberek megkérdőjelezik, hogy a döntéshozók értik-e a problémáikat, és tisztességesen kezelik-e ő-

11. min 393 syll/min

ket. A társadalmi feszültségek nőnek, mert a különböző csoportok az életszínvonaluk fenntartásáért versengenek. A közös cél halványul, helyét frusztráció és gyanakvás veszi át. A gyengülő társadalmi kohézió súlyosabb következmény lehet, mint maga a gazdasági hatás. Ez arra utal, hogy bár az infláció gazdasági/ egyensúlyhiányból ered, politikai és erkölcsi kihívássá válhat. A fejlődő országokban az infláció gyakran társadalomszerkezeti gondokból, így szűkös ipari kapacitásból, a gazdaság importfüggéséből vagy gyenge pénzügyi rendszerből ered. Ez esetben az infláció ronthatja az alapvető javak elérhetősé-

gét, és nőhet a szürke piacok szerepe. Ha nincs kezelve, ez a folyamat évekig lassíthatja a társadalmi haladást. Az infláció jelzi, menynyire képes egy társadalom összszehangolni céljait a termelési kapacitással. Nemcsak gazdasági egyensúlyhiányt mér, hanem etikai és intézményi feszültséget is. Ha a fogyasz/tás és a termelés közti rés tágul, az infláció tölti ki a várakozások és a valóság közötti űrt. Az infláció arra figyelmeztet, hogy a jólét nem tartható fenn csak jövőbeli ígéretekkel. Minden gazdaság a valós termelékenységtől, az erőforrások hatékony felhasználásától és a bizalomtól függ. Ha a bizalom

12. min 419 syll/min

meggyengül, az egész struktúra inogni kezd. Ha az emberek már nem tudják, menynyit ér a pénzük, más értékekben is kételkedni kezdenek. Az infláció lényegében tükrözi a társadalom döntéseit. Feltárja, hogyan bánnak az erőforrásokkal, hogyan állítják fel a prioritásokat, és milyen döntéseket hoznak. Minden generáció másképp hozza meg e/zeket a döntéseket. Egyes generációk képesek korán felismerni az inflációt és változtatni a magatartásukon még a károk szétterjedése előtt. Mások késlekednek, abban bízva, hogy a probléma magától megszűnik, de rájönnek, hogy a halogatás megsokszorozza az infláció költségeit. Az infláció elég lassan halad, így könnyű fi-

gyelmen kívül hagyni, de ha beindul, gyorsan felforgat mindent. Az infláció elleni harc első lépése a felismerés. Látni kell, hogy az infláció minden döntésre kihat. A szakértőktől, a döntéshozóktól az egyszerű emberekig mindenkinek fel kell ismerni az inflációt, mert közmegegyezés nélkül az infláció nem kontrollálható teljesen. A gazda/sági alapok ismerete segít, hogy az emberek értelmezni tudják a tapasztalataikat, ne impulzívan reagáljanak. Az infláció egyik veszélye a jólét illúziója az árak emelkedésekor. Ha a jövedelmek vagy az üzleti bevételek nominálisan nőnek, úgy tűnhet, hogy mindenki jobban él. De ha ez csak a magasabb költségeket kom-

13. min 445 syll/min

penzálja, a javulás csalóka. A nagyobb, de kevésbé fontos számokkal az infláció elfedheti a gazdasági stagnálást. A valódi fejlődést az életszínvonal tényleges javulása mutatja, nem a pénz értéke. E különbség megértése alapvetően fontos. Az infláció szorongást kelt, mert aláássa a kiszámíthatóságot. Az emberek már nem tudják, mit ér a mun/kájuk. A munka és jutalom, a megtakarítás és biztonság közötti kapcsolat bizonytalanná válik. A frusztráció elégedetlenséget szülhet, amely tovább gyengíti a társadalmi kohéziót. Ezért az infláció elleni harc nemcsak gazdasági szükség, hanem erkölcsi kötelesség is. Bár a monetáris politika központi szerepet játszik az infláció megfékezé-

sében, de a kormányzás más részei is fontosak. A költségvetési fegyelem, a hatékony közszolgáltatások és az átlátható szabályozás hozzájárul a stabilitáshoz. Ha egy kormány többet költ, mint amennyit adóból és adójellegű befizetésből beszed, vagy a hatékonytalanság elvonja a közforrásokat, az egyensúlyhiány növeli az inflációt. A felelős inflá/ciókezelés viszont bizalmat épít és csökkenti az inflációs nyomást. Így az intézmények az infláció elleni harc részei. A gazdaságpolitika átláthatósága kulcsfontosságú. Ha világosan elmagyarázzák a különböző intézkedéseket, az emberek inkább elfogadják az infláció kezelésével járó átmeneti nehézségeket. A bizonytalanság

14. min 471 syll/min

spekulációt táplál, a nyílt kommunikáció viszont türelmet teremt. Az intézkedések okairól, céljairól és várható hatásairól nyíltan beszélő döntéshozók hitelesek lesznek. Még a súlyos intézkedéseket is támogathatja a közvélemény, ha azokat a stabil jövőhöz vezető lépéseknek tartja. A hallgatás vagy a homályos kommunikáció viszont félelmet kelt. A megta/karítást, a szaktudást és a hoszszú távú befektetést értékelő kultúrák gyakran ellenállóbbak. A fogyasztást minden elé helyező társadalmakban az infláció jobban ingadozhat. Az egyéni döntések mögötti értékek formálják a közös stabilitást. A gazdasági magatartás éppúgy gyökerezik a kultúrában, mint a politikában. A technológia szerepe is nő az infláció

alakulásában. A digitális fizetési rendszerek és az automatizált kereskedés növelheti úgy a gazdaság hatékonyságát, mint az ingadozását. A modern társadalmak kihívása a technológia gyorsaságának kihasználása az instabilitás fokozása nélkül. Ahogy az infláció nő, a társadalmak szélsőséges megoldásokhoz fordulhatnak. Egyesek az inflációt/ szoros ár és bérszabályozással próbálják lenyomni, mások pedig agreszszívan a növekedést próbálják gyorsítani, azt gondolva, hogy a nagyobb teljesítmény helyreállítja az egyensúlyt. Mindkét út viszszaüthet, ha túlzásba viszik. Az árszabályozás gyakran okoz hiányt a termelési javakban és torzulást az ösztönzőkben. A túlzott ösztönzés ronthatja a kereslet és a kínálat közötti egyensúlyhiányt.

15. min 497 syll/min